

„מדוע לא הנחתם לה להשאר בקיבוץ?“ שאל המוכיח, „היא נערה טובה, כולנו חיבבנו אותה.“
 אמר משה: „לא באנו לקחת אותה. אב רצונה בקיבוץ, היא יכולה להשאר בקיבוץ. באנו רק לראותה. עתה אנו יודעים, לפחות, שהיא בריאה ושלמה.“
 כאשר חזר משה אזולאי לעבודתו, היו פניו קודרים פחות; אבל לבנה היתה עצובה כקודם. אמרה היא: „לא היינו ראוים להתנהגות כזאת מצדה.“ אולם גם היא מקוה שיבוא יום והיא תשוב לשמוע את הצעדים הקלילים, המוכרים היטב, על מפתח הבית.

מעילות

שגעון יקר

„ברחתי מבית-המשוגעים“, הצהיר השבוע בבית-המשפט המוזני דוב אלון (23), נהג ממושב משמר-השבעה, „מדוע הם לא העמיזו אותי לזין?“

הוא הגיש תביעת פיצויים על הוצאת די' בה, בסך 3000 ל"י, נגד חבר ועד-המושב טוביה קסל, קצין-המשטרה נתן קפלן, שני רופאים של בית-החולים לחולי-רוח בבת-ים, ד"ר ברמסון וד"ר בס.

לפי טענתו של אלון, החלו תלונותיו שגילה מעילות בצינורות ובחומרי בניין ב" מושב משמר-השבעה, בזמן עבודתו על מכרזי ניה משא, כשנודע לקסל שהדבר ידוע לי — החליט לסלק אותי מהדרך, אמר דוב.

לא עבר זמן רב ודוב מצא את עצמו ב" תחנת-המשטרה הסמוכה, באשמת גרימת נזק לרכוש זר. הוא רצה להשתחרר בערבות, אך השוטרים דחפו אותו לתוך מכונית, לקחו אותו לבית-החולים בבתיים, השאירו אותו מאחורי הסורג, יחד עם יצורים מזוהים ו- שקטים. כשיטה להתנגד, לרוץ אחרי מכונית המשטרה המתרחקת, הוכה קשות.

ברחה ותביעה. 19 ימים נשאר דוב במוסה, חשב על תוכניות בריחה (את הפר" טים סירב לספר). בהזדמנות הראשונה הס' חלק החוצה, מיהר לבית-המשפט, הגיש תביעה נגד כל המעורבים בפרשה, רק אחרי כן חזר למשקו.

אשרי-המושב התפלאו במקצת לראות את דוב חוזר. בכל מקום בו הופיע שמע מאחורי גבו: „משוגע“. על מכונית-המשא בה עבד קודם, ישב נהג חדש. עבודה אחרת לא ניתנה לו ומשקו העזר שלו הושחת על ידי הרשמים.

במשך הימים בהם בילה דוב בבתי-ים, רצה לקבוע את סכום תביעת-הפיצויים ל-11,500 לירות ישראליות, אך בסופו של דבר החליט להוריד אותה ל-3000 לירות ישראליות, הס' ביר: „אני לא משוגע לשלם כל כך הרבה פסים לממשלה.“

רכיחיים

חופש אקדמי

בדומה לגת הקדומה לא חסרה גם ירושלים החדשה משוגעים. מלבד מאתיים חולי-הרוח המוחזקים בשני מוסדות סגורים בעיר, מת" הלכים כמה עשרות חולי-רוח לא-מסוכנים ברחובותיה. חולי רוח אלה בררנים למדי, בוחרים לעצמם למשכן, לשעות היום לפחות, מוסדות מכובדים כחצר בית המשפט העליון ובנייני האוניברסיטה העברית.

כאשר מת לפני ששה חדשים האלמוני נשוא-הפנים ושב-השיער שהציג עצמו לפני כל מרצה חדש, בגרמנית מדוקדקת, כפרופ' סור לתרבות האטרוסקית (מדור שאינו קיים באוניברסיטה העברית), הצטמצם מספר ה" מבקרים הלא כל כך נורמליים באוניברסיטה לאחת: גברת לא צעירה יותר, הלבושה דרך קבע שמלה, מעיל ומגנבת חומים, בהם היא מופיעה במבחן הרצאות, מחימה אורגאנית עד תורכית למתחילים.

ניופה ורחיפה. תשומת לב של הגב" רת נתון פחות לתורכית, יותר למלחמה ב" גבירים המתנלים, בזמיה, לכבודה. טטונט תמים המניה, שלא במתכנן את ידו או רגלו על משענת כסאה, זוכה לדחיפה מכאיבה כ" ניופה חמורה.

ברוך כלל מסתפקת האלמונת בשתיים, שלוש דחיפות-ניופות, יוצאת את האולם ב" אמצע ההרצאה לאולם בו היא מקוה למצוא גברים תאחזניים פחות.

בינתיים אין שלטונות-אוניברסיטה שמים לב לכך. הם דוגלים בחופש אקדמי, מניחים שהמרחק בין הגאון לחולה-רוח אינו גדול ביותר, אינם מתכוונים להעמיד את כל ה" באינן בשערי-המדע למבחן פסיכיאטרי.

הוא הוציא מתיקו את מכתבו של קסטנר אל אלעזר קפלן, שרי-האוצר המנוח של ישראל, בו נאמר שרק הודות להתערבותו האישית לפני בית-הדין לדנאציפיקציה טוהר קורט בכר ושחרר. באולם בית המשפט נשתררה דממה. אפילו תל לא הגיב.

תמיר המשיך בהתקפה וקסטנר היה נאלץ לפנות עמדה נוספת: הוא הודה שוועדת ההגנה מסרה לידי הגרמנים את שני הצנ' חנים הארצישראליים, פרץ גולדשטיין ונוס' באבר, מפני שהגרמנים ידעו ממילא שהם נחתו בהונגריה, אם כי לא ידעו את מקום-הימצאם המדוייק.

דבר זה, בצירוף העובדה שהוא לא הת" עניין בגורלה של תנה טוש במידה מספקת, הביאו את קסטנר לפני בית-דין כבוד של ההגנה בבואל השווייצית; אולם המשפט היה כה ארוך, שהחלט להמשיכו בישראל. מרכז מפא"י הודיע ארצה שקסטנר זוכה, התעלם לגמרי מן ההחלטה.

תמיר: „מדוע ביקשת בירור במסגרת מפא"י, לא במסגרת ההסתדרות הציונית?“
 קסטנר: „זה היה יותר משפחתי.“
 מפיו של קסטנר יצאה הודעה מפתיעה נוספת: בשנת 1948 רצה להצטרף לח"י, לא בפני שיד אותו ארגון היתה על העל" יונה, כפי שרמו תמיר, אלא מפני שהוא חשב שדרך הארגון צודקת — כולל רצח הלורד מוין בקהיר, בשנת 1944.

כשוכו הביחה, לתל-אביב, לא זכה קסטנר למנוחה רבה. במשך כל יום השבת ישב גחון על יצימות של תיקים ומסמכים: דינים וחשבונות, עשרות מכתבים ישנים ותצלומים דוקומנטאריים. אמר הוא במרי" רות: „רק אילו הייתי נשרף בכבשני אוש" וייץ, או מיידאנק, היו בני-האדם מעלים אותי לדרגת קדוש. אך לא היה לי מזל כזה. במקום זה נשארתי בחיים ועורתי לאחרים לחיות. לא היה בכוחי לעזור לכולם; ויש אנשים שמלאים מרירות. אני מאשים אותם.“ קסטנר הסיר את משקפיו והיכך את עיניו, הוא היה עייף מאוד.

חולדות

הבת האובדת [2]

סוף סוף קיבל משה אזולאי ידיעות על מקום-המצאה של בתו אסתר (15), שנעלמה מביתה הקטן, ברחוב אבן-גבירול, תל-אביב, בסוף דצמבר 1953. שבוע ימים לאחר שהר פיעו הפרשה שלה והתצלום שלה על דפי העולם הזה (851), נכנס דוור למערכת הש" בועון, הביא מברק: „הנערה אסתר אזולאי נמצאת אצלנו נקודה תודיעו להורים לגבא לקחתה נקודה קיבוץ שמי“.

כתב העולם הזה מיהר לחפש את משה

מי ראה ? זוהי תמונתה של אסתר אזולאי, שנעלמה שוב אחר שנחלתה על-ידי קוראי העיתון הזה. כל הרואה אותה — מתבקש להודיע על כך למערכת בהקדם האפשרי.

אזולאי במקום עבודתו, בארכיון-התיקים של בית-משפט השלום. תל-אביב. לשמחתו של האיש לא היה גבול. הוא קרא במברק, חזר וקרא בו, דילג על המלים, לא האמין למר-אה עיניו. לבסוף פרץ החוצה, לטלפן למע-בית-הסוה, לבשר את הבשורה הגדולה לאש" תו, לבנה.

היא נעלמה שנית. למחרת בבוקר לא הופיעו משה ולבנה במקומות עבודתם. הם נסעו באוטובוס לטבריה, להמשיכו בדרכם לקיבוץ שמיר, השוכן על הגבול הסורי. עם ערב יצאו לדרכם חזרה לתל-אביב — בלי אסתר. מוכירי-קיבוץ סיפר להם שהנערה שמעה שהם באים לקחתה, ארוה את חפציה, נעלמה בכיוון בלתי-ידיע.

אל הסואץ

העתונאי הרגול חרק כשיניו ומגורנו הנטוי מתפלטה שאנת-קרב. רכוב על כנפי ברווז עתונאי, התרום אל נבחי-השחקים. בירו צנר עטנובע מכורן ומשקפיו צנחו מרוב התרגשות אך עמקי מדבר-סיני והתפצו לאלף דיברות.

קרימה! קרא בקול ענות, אל הסואץ!
 „נע נע נע!“ נענע הברווז העתונאי, אל האלים!
 משק כנפי הברווז היה כמשק כנפי ההיסטוריה. למטה רחשו מיליון קרוקודילים ושני חיילים בריטיים. חייל בריטי אחד כיוון את רובהו אל הברווז. העתונאי הרגול נזכר במאמר שהוא כתב פעם בשם „אני בעד החטיפות“ והפנה את הברווז מהר מהר צפונה.

קרי לי!“ צעק העתונאי.
 „נע נע“, נענע הברווז, „נע לי קר.“
 הם נחתו ליר צריפו של בי. נ"י. בשדה בוקר.
 „נו“, שאל בי. נ"י, „ככתבתם את הסואץ?“
 „איפכא מסתבר“, ענה העתונאי הרגול וחסף שן זהב.
 הם שחפו את הברווז ועשו ממנו קומפוזי.

איך ניליתי את אמריקה

כל התגליות הגדולות באות בהסחה-הדעת. נסעתי ונסעתי. ובסוף הנעתי. ירדתי, והתרשמתי מאד. הסתובבתי סה. הסתובבתי שם, ונזכחתי שאין כל ספק. הצהרתי: „זוהי אמריקה!“
 בהתחלה לא האמינו, היה קשה. אמרו שאני משקר, אמרו שאני חולני, אמרו גם שזה בשביל לעשות רושם מקורי.

בלחתי ברעת תקלה ובכוסות-כמות. חזרתי והתרעתי: ניליתי את אמריקה!
 בסוף ניצחתי. כל הנצחונות הגדולים באים בהסחה-הדעת. סתם ככה. מתאם התחילו להאמין לי. ניליתי את אמריקה!
 עכשיו הילדים ברחוב מבקשים ממנו אוטוגרפים. אני חותם „קולומבוס“ ותושב: „כמה טוב שאני גם יודע לחתוב.“

נקמתו של הנכב

איש אחד היה רעב, ולא היתה לו עבודה. או הוא הלך ונזכר כיכר-הסוה. אז הביאו אותו בפני השופט. והשופט פסק שלטובת החברה יש להוסיב אותו בבית-הסוה. האיש ישב לו בבית-הסוה ויהי נורא עצוב. הוא כעס על החברה שהושיבה אותו בבית-הסוה. והחליט שזה לא היה כל כך יפה מצידה. הוא החליט להנזים בחברה. אז כשהוא יצא מבית-הסוה, הוא הלך להיות אופה. הוא אפה ככרות-לחם עגולים ויפים וריחניים. וחילק אותם לתושבים חינם.

היות והלחם היה חינם, אז התושבים התפלגו לשתי מפלגות. חלק אמר שמה שלא עולה כסף לא שווה כלום והפסיק לאכול. כל אלה מתו מרעב.
 אלה המהפלגה השניה התחילו לזלול את הלחם שקיבלו חינם עד שהתפוצצו.
 עבר שם חכם אחד ואמר: „שלח לחמך על פני המים.“

במד'נה

משפט

אבא היה עייף

(ראה ראיין מיוחד)

בוגיקה הקסנה, שחורת-השיער, פיזוה על פני היריה הנאה והנחמה, אשר בצפון תל-אביב, יצווחה בסמחה: אביה חזר הביתה לשבת. אביה של בוגיקה, אשה שחורת-השיער, כמעט ולא הצליחה להרגיע אותה: „אבא עייף, עליו להתרחק ולנוח.“

ד"ר ישראל רודולף קסטנר היה עייף מאוד: הוא חזר זה עתה מירושלים, מקום שם נחקר במשך שבוע ימים חקירת שתי וערב על ידי שמואל טויע, עורך-הדין של מלכיאל גרינאולד (72), הנאשם בהפצת על"י נים המשמיצים את קסטנר * (העולם הזה 845, 848).

במשך אותו שבוע הרגיש את עצמו פרק" לים-המחוז, אכנון תל, הצנום, הלבוש סמו" קינב, מכנסי-פסים שחורים וגרבים צהובים, כיושב על מחסטים. מפעם לפעם היה קופץ על רגליו ומשמיע מחאות, או מטיף הערות ארסיות כלפי יריכו הצעיר והמחייך באדי" בות. לעתים היה נדמה לקהל, שמילא את אולם בית-המשפט עד אפס מקום, משמשט קסטנר-גרינאולד הפך לדו"קרב תלתי-מיר. אפילו אב"בית-הדין המוזני הירושלמי, ד"ר בנימין הלוי, התאמץ לשוא למחות חיוך מעל שפתיו המלאות.

צדו של היטלר. אבל לאמיתו של דבר היתה הפרשה טראגית ביותר. כל ההיסטוריה של השמדת יהדות-אירופה ספעה מתוך הכרכים העבים של רשימות משפטי-גרינברג והמכתבים הקמוטים שנערמו על שולחן" השופט. על פני אולם בית-הדין חלפו בנה אחר זה דמויותיהם של היטלר, הימלר, אייכמן ומיליוני המושמדים.

* בעלוננו „מכתבים לחברי המזרחי (פני" מ"ו) האשים גרינאולד את קסטנר בשיתוף פעולה עם הנאצים וחבלה בפעולה הצלת יהדות-הונגריה.